

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛЕНДЕСЛ К., ЛЕНДЕСЛ В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Патріотичне виховання як умова формування національної свідомості молодших школярів	109
ЛІБАК Н. А. Вплив педагогічної практики на формування компетентностей майбутнього вчителя української мови та літератури	111
ЛУГОШ І.М., ЛІБА О.М. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: проблеми та перспективи	113
МАРГІТИЧ К. Є. Концепція двомовної школи для закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення	114
МАРГІТИЧ Е.В., КУШНІР І.І. Загальні аспекти Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	116
МАРГІТИЧ Т. Formation of english communicative competence of senior school learners with the use of educational projects	118
МЕДВІДЬ Т. О. Виховне значення творів М. Лисенка для учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів	120
МИКУЛІНА А. К. Роль педагогічної етики у формуванні вихователя дошкільного закладу	122
МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В. Особливості навчання аплікації дітей старшого дошкільного віку	124
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Народний фольклор – важливий засіб екологічного виховання дошкільників	126
МИХАЙЛОВИЧ К. А. Концепція інклюзивної школи в Угорщині	128
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Угорщині	129
МОЛНАР Т.І. аксіологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	131
МОЛНАР Т.І., ЛЕДНЕЙ В.Е. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання	134
МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М. Сертифікація вчителів початкових класів як форма оцінювання фахових компетентностей	136
МОРОЗ Ф.В. Розвиток сили та формування силових навичок	138
МОЧАН Т. М. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики	140
ОСТОЛОШ Г.І., КОБАЛЬ В.І. Управління закладами освіти в територіальній громаді	142
ОСТРОВСЬКИЙ О. О., КОБАЛЬ В. І. Організаційно-педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури	143
ПИНЗЕНИК О. М. Реалізація компетентнісного підходу у процесі фахової підготовки педагога	145
PALLAY KATALIN. The roles of push-pull factors in student mobility	147
ПОПОВИЧ О.М., БАТИН Т.М. Предметно-розвивальне середовище як засіб розвитку комунікативних навичок у дошкільників	148
ПОПОВИЧ Я. В., ЛАЛАК Н. В. Моделювання уроку в сучасній початковій школі	150
ПОХАНІЧ ЯН. Уплив рівня освіти на євроскептичні настрої у словацькому суспільстві	152
ПРОДАН Н.В. Формування цифрових компетентностей керівників закладів освіти: обґрунтування проблеми	154
ПРОКОП М. В., ХОМА О. М. Формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період	156
РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Дидактична гра в освітньому процесі початкової школи	157

досягень, в якому вчитель фіксує розгорнуту інформацію про навчальний поступ учня/учениці у школі протягом навчального року з усіх предметів за показниками, які відповідають визначеним типовою освітньою програмою очікуваним результатам навчання [3].

Таким чином, формувальне оцінювання є невід’ємним складником освітнього процесу та здійснюється постійно. Метою формувального оцінювання є відстеження особистісного розвитку учнів, процесу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості.

Література

1. Бібік Н.М. Нова українська школа: порадник для вчителя. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
2. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі. *Народна освіта*. 2017. Вип. 1. С. 88–95.
3. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

УДК 373.3.011.3-051:37.091.12:005.962.131

МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М.
Мукачівський державний університет

СЕРТИФІКАЦІЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Особистісний, соціальний та професійний розвиток вчителя посідає одне з центральних місць у процесі розбудови Нової української школи. Вчитель отримує свободу навчатися, підвищувати кваліфікацію; має можливість обирати навчальні матеріали та експериментувати. Методичні й технологічні дії вчителя обмежені лише Державним стандартом початкової освіти, де визначено результати навчання учнів з урахуванням компетентнісного підходу, проте, як досягти цих результатів, учитель визначатиме сам.

Професійна компетентність вчителя – базова характеристика його діяльності – охоплює «як змістовий (знання) так і процесуальний (уміння) компоненти і має головні суттєві ознаки, а саме: мобільність знань, гнучкість методів професійної діяльності і критичність мислення» [1, с. 35]. Для об’єктивного оцінювання результатів педагогічної діяльності вчителя, рівня його професійної компетентності потрібна ефективна процедура атестації та (або) сертифікації педагогічних працівників. В контексті розбудови Нової української школи для стимулювання самовдосконалення та професійної компетентності педагогічних працівників було впроваджено проєкт сертифікації вчителів.

До проблеми забезпечення постійного фахового удосконалення вчителів зверталися у своїх дослідженнях українські вчені І. Зязюн, В. Олійник, Л. Пуховська, Н. Ничкало та ін. Дослідженню інтенсифікації підвищення кваліфікації вчителів на компетентнісно-орієнтованих засадах присвячені праці В. Андрєєва, В. Білякова, Л. Бобкова, М. Вороніна, Н. Мицкевич, Л. Філатєва та ін.

Пілотний проєкт з добровільної сертифікації вчителів початкових класів було розпочато на початку 2019 року. Його метою було виявити та стимулювати вчителів з високим рівнем професійної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання й новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню.

Сертифікація вчителів початкових класів складається з трьох етапів [2]:

- 1) самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності;
- 2) вивчення експертами практичного досвіду роботи учасників сертифікації;
- 3) незалежного тестування учасників сертифікації.

На етапі самооцінювання кожен учасник відстежує та оцінює особистісне зростання і професійний розвиток; критично аналізує сильні та слабкі сторони власної професійної діяльності; осмислює досягнення та проєктує подальше професійне зростання. Самооцінювання здійснюється через заповнення анкети оцінювання власної професійної майстерності; а Державна служба якості освіти організовує вивчення результатів.

Експертне оцінювання охоплює 10 професійних компетентностей, що оцінюються за двома критеріями – когнітивним та діяльнісним. Під компетентністю в даному експертному оцінюванні розглядається системний прояв знань, умінь, здібностей і особистісних якостей педагогічного працівника, що дозволяють йому успішно вирішувати функціональні завдання, які становлять сутність професійної діяльності.

Наведемо загальну характеристику незалежного тестування фахових знань та вмінь педагогів. Кількість завдань тесту – 100. На виконання тесту відведено 180 хвилин. Змістовно завдання ґрунтуються на компетентнісних засадах і охоплюють фахові компетентності вчителя: планування та організація освітнього процесу (14% завдань від загальної кількості); забезпечення та підтримка навчання, виховання й розвитку учнів, у т.ч. система теоретичних знань з освітніх галузей (мовно-літературної, математичної, природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної), методики навчання, робота з батьками, педагогічної діагностики (73%); створення освітнього середовища (13%).

Загальний звіт за результатами проведення незалежного тестування фахових знань та вмінь під час сертифікації педагогічних працівників оприлюднюється на сайті Українського центру оцінювання якості освіти. У звіті подається: інформація про зареєстрованих учасників тестування (вік, стать, стаж роботи, кваліфікаційна категорія, тип закладу освіти); загальна характеристика та структура тесту; психометричні характеристики тесту (вибірка, максимально можливий бал, максимально набраний бал, середнє, мода, медіана, стандартне відхилення, складність тесту тощо); статистичні показники успішності виконання тесту за блоками завдань; зведена інформація про розподіл учасників незалежного тестування за кількістю набраних балів; зведена інформація про відповідність тестових балів учасників незалежного тестування їхнім

експертним оцінкам; зведена інформація про розподіл учасників незалежного тестування, які подолали граничну кількість балів (склали тест) тощо [3].

Аналіз етапів (самооцінювання, експертне оцінювання, незалежне тестування) та окремих результатів сертифікації вчителів початкових класів дозволяє зробити висновок, що сертифікація виступає комплексною ефективною процедурою зовнішнього оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника та сприяє його особистісному і професійному зростанню.

Література

1. Берека В. Є. Професійна компетентність вчителя початкових класів: навчально-методичний посібник для вчителів. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 496 с.

2. Методика експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації. URL: <https://nus.org.ua/news/sertyfikatsiyaonovleni-metodyka-ekspertnogo-otsinyuvannya-ta-anketa-samootsinyuvannya/>

3. Український центр оцінювання якості освіти. Сертифікація педагогічних працівників. URL: <https://testportal.gov.ua/zagalnainformatsiya-pedahog/>

УДК 37.015.31:796.015.52(043.2)

МОРОЗ Ф.В.

Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК СИЛИ ТА ФОРМУВАННЯ СИЛОВИХ НАВИЧОК

Актуальність дослідження. Приріст сили у спортсмена можливо отримати або розвиваючи його м'язову масу, або вдосконалюючи іннервацію мускулатури або робити те і інше одночасно. На практиці підбираючи ті чи інші засоби і методи, можливо лише впливати на те, чи інше у великій мірі.

Звичайно, що практично не можливо нарощувати м'язову масу не роблячи ніякого впливу на її інерцію і навпаки, приділяти увагу на інерцію мускулатури і не нарощувати м'язову масу. Експериментально встановлено, що об'єм мускулатури у починаючих спортсменів краще за все збільшувати великою кількістю силових вправ з малою і середньою інтенсивністю. Іннервацію мускулатури, її якість краще вдосконалюють силові вправи високої та обмеженої інтенсивності [2, с.71].

Таким чином, для того щоб успішно розвивати силу спортсмена, потрібно першочергово створити мускулатуру й лише тоді її вдосконалювати. Силова підготовка дітей повинна починатися перш за все з гармонійного вдосконалення їх мускулатури. По мірі виконання одного і того ж навантаження, ефект розвитку здібностей знижується. Необхідно змінювати зміст навантаження, умови виконання. При тривалому виконанні постійного навантаження виділяють три етапи: початкового впливу, поглибленого і етап невідповідності навантаження функціональним можливостям організму [1, с.38].

Предмет дослідження. В якості основних засобів розвитку сили використовують фізичні вправи при доборі яких потрібно врахувати їх переважний вплив на розвиток певної силової якості, можливість забезпечення локального, регіонального чи загального впливу на опорно-м'язовий апарат

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>